

VÝVOJ DOPRAVNĚ-ZNAČKOVÉHO TESTU (DOZNAT) A JEHO UPLATNĚNÍ V SENIORSKÉ POPULACI

Markéta Holubcová, Michaela Hohinová, Barbora Zbranková

Školitel: Doc. MUDr. Aleš Bartoš, Ph.D.

AD Centrum

Neurologická klinika UK 3. LF a FNKV, Praha

Oddělení kognitivních poruch v NÚDZ, Klecany u Prahy

Úvod

Se vzrůstajícím věkem řidičů přibývá nároků na posouzení jejich způsobilosti k řízení motorových vozidel. Tu posuzují praktičtí lékaři, kterým však chybí potřebné nástroje. Proto jsme se rozhodli vytvořit krátký test dopravních značek.

Cíle

1. Vybrat nejdůležitější dopravní značky se zásadním významem pro bezpečnost silničního provozu.
2. Zjistit obvyklou laickou terminologii těchto značek a rozlišit jejich správná a chybná pojmenování.
3. Vytvořit jednoduše proveditelný a vyhodnotitelný test s pokyny k provedení a záznamovými archy k jeho zápisu.
4. Zjistit souvislost věku, vzdělání, pohlaví a kognitivního stavu podle Montrealského kognitivního testu (MoCA) s výsledky nového testu ve vzorku řidičů.

Osoby a metodika

Test jsme nazvali jako dopravně – značkový test se zkratkou DOZNAT. V něm má nejprve vyšetřovaný za úkol ústně pojmenovat 20 dopravních značek. Po krátké zkoušce k odvedení pozornosti si snaží vzpomenout na co nejvíce značek v libovolném pořadí.

Do studie byli zařazeni řidiči starší 55 let, kteří dále splnili kritérium normální starší osoby (NOS) a byli bez anamnézy neurologických a psychiatrických onemocnění podle strukturovaného dotazníku.

Výsledky

Vybrali jsme 20 dopravních značek k ústnímu pojmenování a vybavení (obr.1).

Vytvořili jsme způsob testování, záznamové archy a pokyny k provádění testu. Testem DOZNAT a MoCA bylo vyšetřeno 58 řidičů (věk 70 ± 9 let, vzdělání 15 ± 3 roky, ženské pohlaví 52 %, MoCA 26 ± 3 body).

Řidiči pojmenovali správně 19 ± 2 značky a po krátké distrakci z nich vybavili 11 ± 3 značky. Méně než 15 značek správně pojmenovalo 7 % řidičů ($n = 4$).

Pouze věk významně koreloval s počtem správně pojmenovaných ($r=-0,34$) a počtem vybavených dopravních značek ($r=-0,35$). Vzdělání, pohlaví ani kognitivní status podle MoCA skóru nesouvisel s počtem pojmenovaných značek.

Závěr

První zkušenosti s novým testem DOZNAT ukazují na možnost prověřit znalost dopravních značek a zároveň paměť ve starší populaci za krátký čas. Po dokončení vývoje by test mohl sloužit jako příspěvek k vyšetření při posuzování řidičské způsobilosti u starších osob.

Podpora: Tato práce vznikla za podpory PROGRES Q35 a NPU I LO1611.

Obr. 1 Soubor 20 dopravních značek k pojmenování a následnému vybavení v novém dopravně-značkovém testu DOZNAT

